

Emeli et önemçiligi hemişeki et önemçiligine garanda has zyýanly

Category: Kitapcy, 0ba hojalygy: maldarçylyk we ekerançylyk
написано kitapcy | 26 января, 2025

Emeli et önemçiligi hemişeki et önemçiligine garanda has zyýanly EMELI ET ÖNÜMÇILIGI HEMİŞEKİ ET ÖNÜMÇILIGINE GARANDA HAS ZYÝANLY

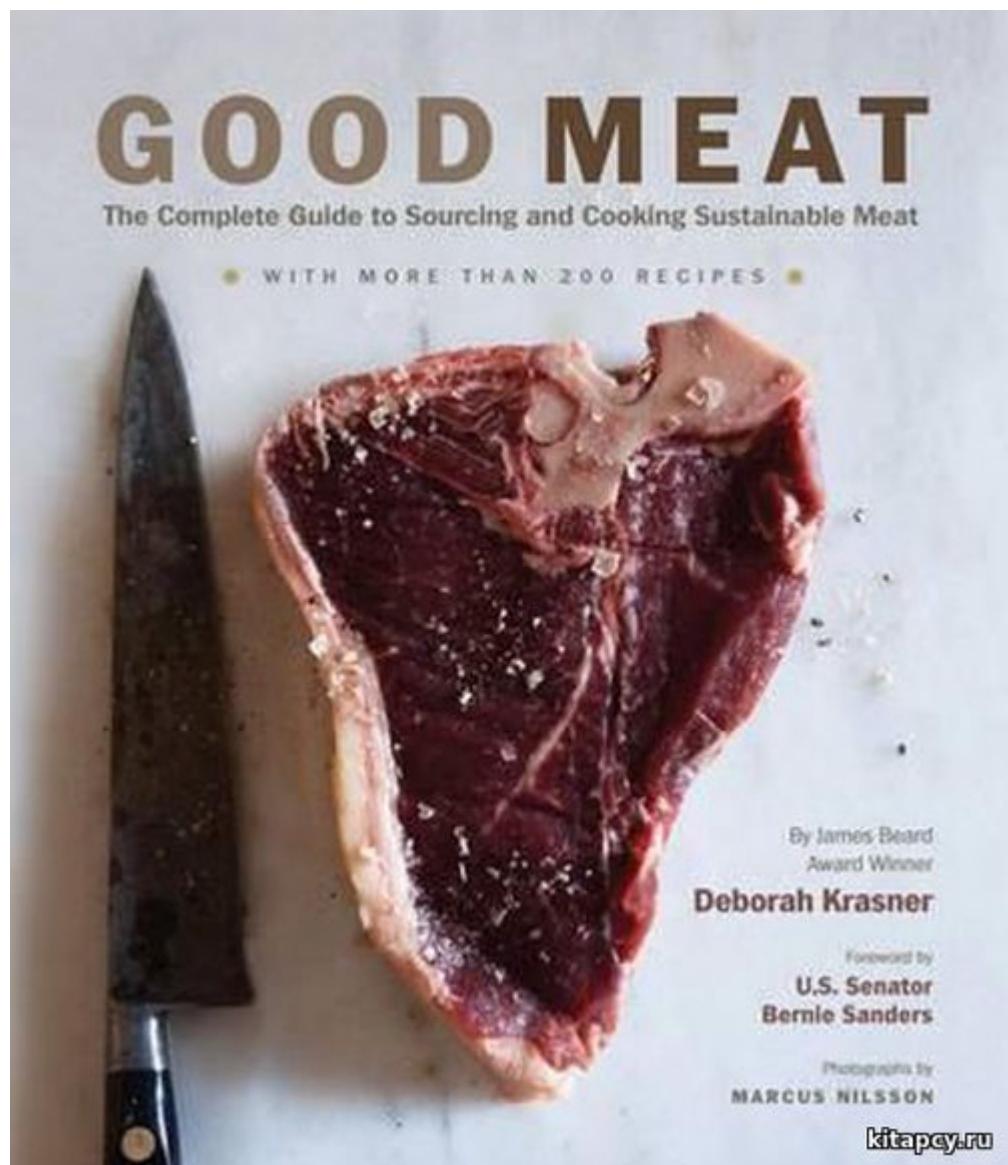
Emeli et önemçiligini güýçlendirmek global sygyr eti önemçiliginden 4-25 esedenem köp emissiya sebäp bolýandygy aýdylýar

Geçirilen barlag işleriniň netijesi laboratoriá şertlerinde janly haýwanlardan alynan gan-damar öýjükleriniň (стволовые клетки) köpeldilmegi bilen taýýarlanýan etiň yzygiderli önemçiligine geçilen ýagdaýynda daşky gurşawymuza hemişeki et önemçiliginden has beter zyýan ýetirjekdigini görkezdi. Emma bu barlag hazır gözegçilik barlagыndan geçenok, şonuň üçin bu boýunça anyk netijä gelmek ir. Haýwan et önemçiliginde potensial taýdan gurşawlaýyn yzygiderlilik etika we haýwan üpjünciliği babatlarda artykmaçlyklary berýändigi bellidi.

«UC Davis» ylmy-barlag toparyndan Edward Spang «Tapyndlarymuz emeli et önemçiliginiň daşky gurşaw üçin hemişeki sygyr

etinden amatly däldigini görkezýär. Ýagny her derde dowá däl» diýip, emeli etiň geljekdäki potensialyny orta goýýar. Häzirki tilsimatlar bilen ýasalýan emeli et önumçiligini güýçlendirmek global sygyr eti önumçiliginden 4-25 essedenem köp emissiýa sebäp bolýandygy aýdylýar.

Muňa garamazdan geçen mart aýynda ABŞ-nyň Azyk we derman önumleri assosiasiýasy (FDA) emeli et öndürmäge başlan «Good Meat» kompaniýasy tarapyndan öndürilen ýasama towuk etini iýmegiň howpsuzdygyny öne sürüpdi. Kompaniýanyň önümi satuwa çykaryp başlamagy üçin diňe Oba hojalyk ministrliginden rugsat alsa bolýardy.

• **Ilkinji emeli et 2013-nji ýylда öndürildi**

Klimat üýtgesmeleri bilen birlikde birnäçe wagtlap hapa gazlaryň çykarylyşunda maldarçylygyňam täsiriniň bardygy ünsi

çekýän meseleleriň arasynda ýer alýar. Bu problema çözgüt tapýan ösümlik garyndyly et alternatiwalary ýa-da öýjükleyin ekin bilen öndürilen et önümleri gün geçdigisaýy sarp edijileriň ünsüni çekmäge başlady.

Birinji gezek 2013-nji ýylda dünyäniň emeli etden edilen ilkinji gamburg kotleti Ýewropadaky «Mosa Meat» kompaniyasy tarapyndan öndürildi. Kompaniyanyň düýbüni tutujy professor Mark Post tarapyndan haýwan öldürmezden eden birinji gamburg kotletini Londonda žurnalistleriň gözüniň öñünde taýýarlady.

Kotlet bişirilende ulanylan et haýsydyr bir haýwany saklamagyň ýa-da öldürmegiň ýerine, gönüden-göni sygryň kletkalaryndan alynypdy.

Bill Geýts, Riçard Branson ýaly adamlar bu ugurda ünsi çekýän «Memphis Meats», «Beyond Meat», «Impossible Foods» ýaly kompaniyalara ýardam edýär. Hatda 2021-nji ýylyň noýabr aýynda laboratoriýada et öndürýän «Upside Foods» 49 müň² çemesi ýerde täze emeli et öndürýän kärhana açdy. 50 million dollar çykday edilip gurlan bu uly kärhana ýyllyk 181,4 tonna et öndürmäge mümkünçiliği bar. Emma emeli et kärhanasy häzirki wagt ýylda 22 tonna et öndürýär.

«AT Kearney» tarapyndan çap edilen habarnamada ýakyn wagtda global maýlamanyň bolup biläýjek netijeleriniň öñünü almak üçin saçaklarymyzdaky hemişeki etiň ýerini tutjak täze önümlere ysarat edilýär. Shoňa görä hem 2040-njy ýyldan başlap, esasanam ösümlik garyndyly alternatiwalaryň paýy 60% ýokarlanmagyna garaşylýar.

Jandeger MURADOGLY.

30.05.2023 ý. Oba hojalygy: maldarçylyk we ekerançylyk